

Acta Bot. Croat. 42, 175—190, 1983.

CODEN: ABCRA2
YU ISSN 0365—0588

Akademik prof. dr. PAVLE FUKAREK
(1912 — 1983)

Nakon kratke i teške bolesti, dana 17. veljače 1983. godine, umro je iznenada akademik dr Pavle Fukarek umirovljeni redoviti profesor Šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Smrću P. Fukareka izgubili smo jednog od najistaknutijih višestruko zaslužnih šumarskih stručnjaka, istraživača šuma, ljubitelja i zaštitnika prirode ne samo u Bosni i Hercegovini, već i u cijeloj SFR Jugoslaviji. S biološkog poprišta nestao je pregalac, koji je gotovo pedesetak godina zapaženo i neumorno djelovao i mnogo pridonio znanstveno-istraživačkom i pedagoškom radu iz područja botanike, odnosno fitogeografije, dendrologije i šumarske fitocenologije na teritoriju BiH i drugih krajeva naše zemlje.

Pavle Fukarek rodio se 16. srpnja 1912. godine u Sarajevu. U tom gradu, s kojim je ostao tijesno i emocionalno vezan cijeloga života, završio je klasičnu gimnaziju. Već u gimnazijskim danima pokazivao je iznimno zanimanje za prirodu i ljubav prema biljkama, što ga je usmjerilo i opredijelilo za studij, a potom i za cijeli životni put i rad. U školskoj godini 1934/35. upisao se na šumarski odsjek i godine 1939. diplomirao na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Po završetku studija P. Fukarek nastupa službu u šumarskoj struci u Sarajevu, odakle je početkom 1941. premješten, zbog političkih razloga, u Nevesinje. Nakon hapšenja i internacije zaposlio se 1943. u Direkciji šuma u Mostaru. Početkom godine 1944. prešao je na slobodan teritorij, gdje je uključen u rad Oblasnog NOO-a u Trebinju, a potom ZAVNOBIH-a u Jajcu i Fojnici. Po završetku rata radi u Ministarstvu šumarstva BiH i u Planskoj komisiji. Od godine 1948. nastavnik je u Visokoj školi za planinsko gazdovanje, a od 1949. na Poljoprivredno-šumarskom, kasnijem Šumarskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Dana 22. veljače 1952. pred komisijom u sastavu: dr I. Pevalek, dr. A. Petračić, dr M. Anić i dr A. Ugrenović, inž. Pavle Fukarek obranio je na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu doktorsku disertaciju pod naslovom »Poljski jasen (*Fraxinus angustifolia* Vahl.), njegove osobine, raširenje i šumarsko značenje« i potom izabran za docenta iz dendrologije i fitocenologije na Šumarskom fakultetu u Sarajevu. Godine 1961. je izabran za redovitog profesora, a umirovljen je krajem godine 1977. Kao nastavnik i rukovodilac Zavoda za šumarsku botaniku vrlo je intenzivirao nastavu te osnovao herbarij, zbirke eksponata i kartografski odsjek. Velikodušno je i s ljubavlju prenosio svoje veliko znanje i iskustvo mladim istraživačima, postdiplomandima, doktorandima i studentima kroz tridesetak generacija. Školske godine 1959/60. bio je dekan Šumarskog fakulteta. Više godina rukovodio je Biološkim institutom Univerziteta u Sarajevu. Uređivao je nekoliko, sadržajno bogatih i zapaženih, godišta znanstveno-stručnih časopisa *Narodni šumar*, *Godišnjak Biološkog instituta* i *Radove Šumarskog fakulteta* u Sarajevu. Osim znanstveno-istraživačkoga, nastavnog i publicističkog rada P. Fukarek je stalno obavljao i mnogobrojne dužnosti u znanstvenim, strukovnim i društveno-političkim organizacijama sve do svoje prerane smrti.

Akademik P. Fukarek bio je znanstvenik širokih pogleda, izuzetne dinamičnosti i primjerne upornosti u svojim istraživačkim i ostalim djelatnostima. Bio je velik pregalac, začuđujućega osobnog učinka u rješavanju svakoga preuzetoga zadatka. Sve komponente njegova višestrukoga prirodnoznanstvenoga stručnog i pedagoškog rada bile su mu ne samo ozbiljna profesionalna obaveza već i hobi. Njegovo veliko znanje i autoritet, a po drugoj strani skromnost, duhovitost, komunikativnost i nadasve čovječnost — osvojili su mu nepodijeljenu simpatičnost te velik krug iskrenih kolega, suradnika i prijatelja u zemlji i inozemstvu.

P. Fukarek bio je strastven bibliofil. Vrlo se studiosno bavio historijskim i bibliografskim radom, napisavši recenzije mnogih botaničkih djela i publikacija. Stekao je vrlo temeljito polazište, vrsnu biološku naobrazbu i odlično poznavanje dendroflore i vegetacije naših krajeva i susjednih zemalja. Sva je svoja proučavanja zasnivao na pomnom terenskom radu, kritičnoj analizi i uvažavajući znanstvene spoznaje ne samo domaćih i stranih botaničkih klasika, već i svih solidnih mladih istraživača.

U svojim istraživanjima iz područja fitogeografije i dendrologije P. Fukarek se bavio morfološkim, sistematskim, horološkim, ekološkim, nomenklaturnim i drugim problemima nekih četinjača i listača. Između

endemnih vrsta to su prvenstveno Pančičeva omorika, munika, molika, tisa i tilovina. Niz radova posvetio je smrči i nekim njenim pratećim vrstama, problemu vrsta roda jela na Balkanskom poluotoku, crnom boru i klevovini bora krivulja. Dao je mnoge vrijedne napise i o višestruko aktualnoj problematici listopadnog drveća i grmlja (sladun, nekoliko vrsta javovora, zelena joha, breza cretuša, obična, mezijska i azijska bukva, siva topola, medveđa lijeska, crni i petosjemeni glog, Blagajev likovac i dr.). Osobitu pozornost posvetio je istraživanju roda jasena; varijabilnosti crnog i bijelog jasena i uzornoj monografskoj obradi poljskog jasena. Dugotrajna i detaljna taksonomska istraživanja omogućila su P. Fukareku da opiše slijedeće nove taksone: *Pinus heldreichii* Christ. var. *pančićii* Fuk. (1955), *Pinus nigradermis* Fuk. et Vidak. (1955), *Acer pseudoheldreichii* Fuk. (1959), *Fraxinus angustifolia* Vahl. emend. Fuk. (1960), *Fraxinus angustifolia* subsp. *pannonica* Fuk. (1963), *Acer pseudoobtusatum* Fuk. (1963), *Abies macedonica* Fuk. (1964), *Acer marsicum* Guss. subsp. *varbossanum* (K. Malý) Fuk. (1965), *Fraxinus intermedia* Fuk. (1968), *Pinus nigra* Arn. subsp. *illyrica* (Vidak.) Fuk. et Nik. (1974) i neke druge. Gotovo svaki objavljeni rad iz područja florističke geobotanike dokumentirao je i ilustrirao, uz ostalo, preglednim ili detaljnim kartama areala pojedinih istraživanih biljnih vrsta.

Veliko iskustvo koje je stekao P. Fukarek kao pasionirani i naš najistaknutiji istraživač areala mnogobrojnih vrsta drveća, grmlja i prizemne flore, omogućivalo mu je logičnije uočavanje, povezivanje i univerzalan fitocenološki tretman u shvaćanju, opisu i klasifikaciji šumskog raslinstva naših krajeva. Mnogo je pridonio boljem poznavanju florističke građe, ekoloških prilika i rasprostranjenosti poznatih šumskih zajednica u različitim vegetacijskim područjima; npr. različitih šuma jela, bukovih fitocenoza, hrastovih šuma Posavja, šuma sladuna u kontinentalnim i submediteranskim predjelima, zajednica šibljaka i dr. Opisao je i mnoge nove zajednice karakteristične za pretplaninski pojas nekih bosansko-hercegovačkih planina, od kojih se ističu: *Sorbetum chamaespillus* Fuk. (1957), *Cynanchorhamnetum* Fuk. et Stef. (1958), *Amphoricarpo-Pinetum leucodermis* Fuk. (1966), *Senecio-Pinetum leucodermis* Fuk. (1966), *Pinetum nigrae-leucodermis* Fuk. (1966), *Mugho-Pinetum leucodermis* Fuk. (1966), *Arcto-Sorbetum* Fuk. (1969), *Ribesieto-Loniceretum* Fuk. (1969) i druge.

Opseg i sadržajnost spoznaja dugotrajnih florističkih i vegetacijskih istraživanja dali su P. Fukareku solidnu osnovu za sintaksonomiju jedinica višeg i nižeg sistematskog položaja, objavljenih u radovima 1968. godine. Nastavak i sintezu tih problema i svojih gledišta iznio je P. Fukarek u radu »Šumske biljne zajednice Jugoslavije« (1979). U toj studiji izložio je originalan fitocenološki sustav s 9 razreda, raščlanjenih na 14 redova zonalnih i azonalnih šumskih zajednica i 12 redova razvojnih šibljačkih i vrištinskih zajednica. U ove redove ulazi ukupno 48 sveza, koje obuhvaćaju sve do danas opisane šumske, šibljačke i vrištinske zajednice u razvojnom ciklusu osnovnih biljnogeografskih formacija.

Slično dendrokartografskoj obradi, a po uzoru na pionirska vegetacijska kartiranja I. Horvata i S. Horvatića u Hrvatskoj, važnu preokupaciju i komponentu u cjelokupnom fitocenološkom radu P. Fukareka predstavljalo je kartiranje vegetacije. Sam ili u suradnji izradio je niz preglednih ili detaljnih karata šumske vegetacije u različitim predjelima Bosne i Hercegovine.

Kao vrstan poznavalac cvjetane i raslinstva i velik ljubitelj prirode, P. Fukarek je decenijama surađivao u rješavanju aktualnih problema zaštite prirode, a u novije vrijeme u širokim akcijama oko zaštite životnog okoliša čovjeka.

Rezultati opisanoga plodnoga znanstvenoga, stručnoga, stručno-popularnog i ostalog rada akademika P. Fukareka tijekom gotovo 50 godina, najvećim su dijelom objavljeni u različitim domaćim i stranim publikacijama i časopisima. Njihov kronološki popis kao sastavni dio ovog prikaza daje dobar uvid u vremenski slijed, opseg i raznovrsnost sadržaja Fukarekova bogatoga životnog djela.

Djelatnost P. Fukareka očitovala se i na širem planu i u više smjerova. Bio je vrsni organizator i aktivan član mnogih domaćih i stranih znanstvenih, stručnih i društvenih organizacija. Od 1960. godine član je Međunarodnog društva za istraživanje vegetacije u Saveznoj Republici Njemačkoj, jedan je od osnivača i predsjednik u dva mandata Istočnoalpsko-dinarskog društva za proučavanje vegetacije. Godine 1969. organizirao je 10. simpozij toga Društva s temom »*Južnoevropske prašume i visokoplaninska flora i vegetacija istočnoalpsko-dinarskog prostora*«. Godine 1967. predvodi međunarodnu ekskurziju dendrologa kroz SR BiH. Bio je stalan član Međunarodne organizacije za znanstvena i stručna putovanja i ekskurzije u Zürichu. Izabran je za člana užeg odbora za izradu »*Vegetacijske karte Evrope*«, a bio je i dugogodišnji član Naučnog vijeća i Redakcijskog odbora projekta »*Vegetacijska karta Jugoslavije*« te član uredništva novog izdanja *Šumarske enciklopedije*.

P. Fukarek je jedan između prvih članova Naučnog društva Bosne i Hercegovine, odnosno sadašnje Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Za redovnog člana ANU BiH izabran je godine 1967, a u jednom mandatu bio je i tajnik njenog Odjelenja za prirodno-matematičke nauke. Dana 25. siječnja 1983. na sjednici Razreda prirodnih znanosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu predloženo je da se P. Fukarek izabere za dopisnog člana te najviše znanstvene ustanove u SR Hrvatskoj.

P. Fukarek bio je zaljubljenik planina, vrli i poznati predavač i popularizator prirode. Odgojio je mnoge generacije mladih planinara, skijaša i izviđača. Među prvim poslijeratnim aktivistima sudjelovao je na obnavljanju planinarstva u BiH. Bio je inicijator i osnivač PSAD »Bukovik«, njegov dugogodišnji aktivni član i predsjednik. Zbog velikih zasluga u radu i kao član Saveza društava planinara i Saveza društava gorana BiH, dobio je mnoge plakete i diplome pa zlatni znak Planinarskog saveza BiH i Planinarskog saveza Jugoslavije.

Za svoj neumoran i plodonosan rad P. Fukarek dobio je i nekoliko visokih priznanja među kojima Orden rada I. i II. reda, Orden zasluga za narod, nagradu ZAVNOBiH-a, Šestoaprilsku nagradu oslobođenja grada Sarajeva i 27-julsku nagradu SR Bosne i Hercegovine.

Za velik znanstveni doprinos koji je našoj botanici dao akademik prof. dr Pavle Fukarek, neka mu bude odano zaslužen priznanje i trajno očuvana uspomena u krugovima prirodoslovaca, šumara i svih ljubitelja prirode.

POPIS RADOVA AKADEMIKA PAVLA FUKAREKA

U navođenju objavljenih radova P. Fukareka, iz tehničkih i praktičnih razloga, upotrebljene su ove

KRATICE ZA NAZIVE NEKIH PUBLIKACIJA I ČASOPISA

G. B. I.	— Godišnjak Biološkog instituta u Sarajevu (Sarajevo)
G. Š. P.	— Glasnik za šumske pokuse Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (Zagreb)
G. Z. M. BiH	— Glasnik Zemaljskog muzeja za Bosnu i Hercegovinu (Sarajevo)
M. D. D. G.	— Mitteilungen der Deutschen Dendrologischen Gesellschaft (Wien)
M. O. D. P. G.	— Mitteilungen der Ostalpin-dinarischen pflanzensoziologischen Gemeinschaft (Padova, Wien, Innsbruck, Cammerino i dr.)
N. S.	— Naše starine, Godišnjak Zemaljskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirodnih rijetkosti SR BiH (Sarajevo)
N. Š.	— Narodni šumar (Sarajevo)
Ö. B. Z.	— Österreichische Botanische Zeitschrift (Wien)
Radovi ANUBiH	— Radovi Akademije nauka i umjetnosti SR Bosne i Hercegovine (Sarajevo)
Radovi N.D. BiH	— Radovi naučnog društva SR Bosne i Hercegovine (Sarajevo)
Radovi P. Š. F.	— Radovi Poljoprivredno-šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu — B. Šumarstvo (Sarajevo)
S. Z.	— Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen (Zürich)
Š.	— Šumarstvo (Beograd)
Š. L.	— Šumarski list (Zagreb)
Z. P.	— Zaštita prirode (Beograd)

1935.

Picea omorica, njezina vrijednost u šumarstvu i pitanje njenog areala. Š. L.: 493—506.

1936.

Nestajanje tise u našim krajevima. Priroda 26, 1, 15.. Zagreb.

1938.

Pregled flore šuma u Ravnoj planini — Jahorini kod Sarajeva. Prikaz jedine, nešto starije, rasprave Karla Malý-a. G. Z. M. BiH, 50.

1941.

Vorläufige Mitteilungen über die natürlichen Standorten der Panzerkiefer. M. D. D. G. 54, 1—12.

O »trećem« arealu Pančičeve omorike u Drobnjacima. Š. L., 2, 25—34.

Prvi prilog poznavanju munike ili smrča (*Pinus Heldreichii* Christ. var. *leucodermis* (Ant.) Mg.). Š. L. 8—9, 348—385.

Povijest otkrića i istraživanja munike ili (bor) smrča *Pinus Heldreichii* Christ. Glasnik Hrvatskih zemaljskih muzeja, Sarajevo.

Pedeseta godišnjica »Županjačkog elaborata«. Š. L. 11, 479—489.

Munika. Hrvatski planinar, 4, 81—89., Zagreb.

O sabiranju i čuvanju bilja. Š. L.: 529—536.

1942.

Devedeseta godišnjica botaničkog otkrića munike (*Pinus Heldreichii* Christ.). Priroda, 1—2, 29—34. Zagreb.

Bosansko-hercegovačka seoska kola. Š. L., 8—9, 261—262.

Sjemenke i klice munike (*Pinus Heldreichii* Christ). Š. L.: 77—78.

O crnom grabu (*Carpinus orientalis* Mill.) u Bosni i Hercegovini. Š. L.: 89—90.

Pedeseta godišnjica »Županjačkog elaborata« (nastavak). Š. L.: 90.

1943.

Planinski javor (*Acer Heldreichii* Orph. ssp. *Visianii* (Nym.) Pax.). Š. L.: 165—170

Jedan prilog praktičnoj primjeni biljne sociologije u šumarstvu. Š. L. 8—9, 258—260.

Nekoliko podataka o tilovini (*Petteria ramentacea* Sieb.). Š. L.: 283—284.

O navodnom raširenju molike (*Pinus peuce* Gris.) u Bosni i Hercegovini. Š. L.: 313—315.

Das Vorkommen der Panzerkiefer in Sandak, Novi Pazar. Ö. B. Z., 2—3, 190—195.

1947.

Podizanje ograda od kamenog suvoziđa i živice. Š. L. 4—5, 152—156.

Organizacija rada kod pošumljavanja. Š. L. 12, 397—398.

Ruska treska. Krovna daska koja štedi drvo i čuva narodne šume, (26 str.), Sarajevo.

Divlji kesten. Priroda 34, 7, 245—249, Zagreb.

1948.

Biljno-geografska karta šumskog drveća u Bosni, Hercegovini i Dalmaciji od dr. L. Adamovića (Prethodni izvještaj). Š. L. 5—6, 171—179.

Pronalazak još dviju od zagubljenih sekcija biljno-geografske karte šumskog drveća Bosne, Hercegovine i Dalmacije od dr. L. Adamovića. Š. L. 11, 380.

Podaci o raširenju planinskog javora (*Acer Heldreichii* Boiss.) u Bosni, Hercegovini i susjednim krajevima. G. B. I. 1, 1, 31—40.

Raširenje poljskog ili lučkog jasena (*Fraxinus oxycarpa* Willd.) u F. N. R. Jugoslaviji. G. B. I. 2, 63—70.

1949.

Podaci o geografskom raširenju munike (*Pinus Heldreichii* Christ.). G. B. I. 1—2, 21—41.

Podaci o raširenju molike (*Pinus Peuce* Grisebach) na Balkanskom Poluostrvu. Ibid., 43—54.

O granicama prirodnog areala tilovine (*Petteria ramentacea* (Sieb.) Presl.). Ibid., 53—59.

1950.

Današnje rasprostranjenje Pančičeve omorike (*Picea omorika* Pančić) i neki podaci o njenim sastojinama. G. B. I. 1—2, 141—198.

Materijali za bibliografiju o kršu. Izd. »Svjetlost« (211 str.), Sarajevo.

1951.

Stanište Pančičeve omorike nakon šumskih požara u 1946/47. godini. Š. L. 1—2, 61—75.

Karlo Malý, njegov život i rad (Nekrolog). G. B. I. 4, 1, 3—16.

Novi varijetet munike na području Srbije i Sandžaka (*Pinus Heldreichii* Christ., var. *Pančićii* n. var.). Ibid., 41—50.

1952.

Biljne forme nazvane u čast Karla Malý-a. G. B. I. 5, 1—2 (Zbornik radova posvećen uspomeni Karla Malý-a), 7—11.

Nove biljne svojte sa područja Bosne i Hercegovine koje je otkrio i opisao Karlo Malý. Ibid. 13—38.

Botanička zaostavština Karla Malý-a. Ibid. 39—50.

Karlo Malý: Grundlagen zur Kenntniss der Flora von Travnik in Bosnien. Ibid. 51—122.

Dodatak bibliografskim podacima o naučnim radovima Karla Malý-a. Ibid. 123—127.

Javori Bosne i Hercegovine u radovima Karla Malý-a. Ibid., 169—192.

Nova nalazišta planinskog javora (*Acer Heldreichii* Ozph. in Boiss.) na planinama Bosne i Hercegovine (u suradnji s V. Stefanovićem). Ibid. 193—198.

Dr. Karlo Bošnjak (Nekrolog). Ibid. 457—459.

Dr. Karl Ronniger (Nekrolog). Ibid. 460—463.

Dvadesetogodišnjica smrti Dr. Nedeljka Košanina. Ibid. 464—468.

Areal prirodnog rasprostranjenja evropskog bijelog jasena (*Fraxinus excelsior* L.) sa osvrtom na njegova staništa na Balkanskom poluotoku. Radovi P. Š. F. 7, 41—65.

Dendrološke marginalije uz Botanički priručnik dr. R. Domca. Š. L. 8, 288—295.

Osnovne prirodne karakteristike, flora i vegetacija Nacionalnog parka »Sutjeska«. Radovi ANUBiH, Posebno izdanje, knj. 11.

1954.

Contribution à la connaissance du Genre *Fraxinus*. Comptes Rendus des séances (Sect. 13) VIII. Congrès international de Botanique: 63—65, Paris.

Poljski jasen (*Fraxinus angustifolia* Vahl). Š. L. 9—10, 433—453.

Istraživanje flore i vegetacije Bosne i Hercegovine. G. B. I. 7, 1—2, 111—168.

O okruglolisnim jasenovima na području Bosne i Hercegovine. Ibid. 223—239.

Neki osnovni podaci u vezi sa pitanjem bukve u Bosni i Hercegovini. N. Š. 7—8, 273—288.

»Županjački elaborat« i njegovo značenje za sanaciju privrede na području zapadne Bosne. Veterinaria 3—4, 655—670, Sarajevo.

Prirodne rijetkosti u NR BiH i njihova zaštita. N. S. 2, 37—52.

Jedno jelovo stablo (*Abies pectinata* Mill.) iz nekadašnjih prašuma. N. Š. 5—6, 249—251.

1955.

Dodatak članku »Poljski jasen« (*Fraxinus angustifolia* Vahl). Š. L. 1—2, 16—21.

Prilog poznavanju šumskih zajednica u kojima se javlja poljski jasen. Ibid. 30—40.

Šumska vegetacija Pohorja u Sloveniji. Ibid. 351—358.

Poljski jasen (*Fraxinus angustifolia* (Vahl.) i neke njegove šumsko uzgojne osebine. Š. 331—345, Beograd.

Nekoliko napomena u vezi sa našom endemnom munikom (*Pinus Heldreichii* Christ.). Ibid. 483—487.

Kartiranje šumske vegetacije i zadaci Zavoda za šumarsku botaniku Poljoprivredno-šumarskog fakulteta u Sarajevu. N. Š. 9—10, 341—360.

La forêt de *Pinus salzmanni* de Saint-Guilhem le Desert. (s J. Braun-Blanquet-om). Stat. intern. geobot. mediterr. et alpine (Sigma Montpellier). Comm. No. 133 (Collectanea botanica Vol. 4, fasc. III, No. 33: 435—489).

Neka razmatranja o zaštiti prirode i prirodnih rijetkosti u Bosni i Hercegovini (u suradnji s V. Ržehakom). N. Š. 275—288.

Zaštita endema Pančićeve omorike u Bosni i Hercegovini. Ibid. 290—298.

1956.

Razlike između poljskog i običnog jasena. N. Š. 1—2, 27—38.

Prilog poznavanju šumske vegetacije nekih zapadno bosanskih i hercegovačkih planina (Šator, Golija, Hrbaljine, Cincar i Malovan). N. Š. 3—4, 125—134.

Nalazište alpske johe (*Alnus viridis* (Chaix) D. C.), u Bosni. N. Š. 9—12, 346—400.

Zajednica klekovine bora (*Pinetum mughi* Hory.) i neke njene razvojne tendencije na bosansko-hercegovačkim planinama. Š. L. 11—12, 343—357.

Prašuma Peručica u NE Bosni i Hercegovini. Z. P. 7.

1957.

Novi podaci o poljskom jasenu (*Fraxinus angustifolia* Vahl). Š. L. 1—2, 30—35.

Neke starije i novije rasprave o Pančićevoj omorici. Š. 3—4, 245—257.

Borika (*Daphne blagayana* Frey) i njena geografska rasprostranjenost. Ibid. 713—722.

O nekim vidovima oštećivanja i uništavanja drveća, specifičnim za Bosnu i Hercegovinu. N. Š. 7—9, 226—229.

Velika mlječika (*Euphorbia Wulfenii* Hoppe) i njezin privredni značaj na mediteranskom kršu. Ibid. 229—233.

Radovi na istraživanju i kartiranju šumske vegetacije u Bosni i Hercegovini. N. Š. 10, 10—12, 359—378.

Da li je cretna breza (*Betula pubescens* Ehrh.) raširena i na području Bosne i Hercegovine? N. Š. 11, 1—3, 31—39.

Fresinica (*Dryas octopetala* L.) i njena veza sa tragovima diluvialne glacijacije (Prilog geobotanici naših krajeva). G. B. I. 60—64.

Fresinica (*Dryas octopetala* L.) i njena veza s tragovima diluvijalne glacijacije. Geografski pregled 1, 60—64. Sarajevo.

Tisa (*Taxus baccata* L.) njena nalazišta u BiH i njihova zaštita. N. Š. 263—280.

1958.

Die Standortrassen der Schwarz-föhre (*Pinus nigra* Arn. s. lat.). Centralblatt für das gesamte Forstwesen, 75, 3—5, 203—207. Wien.

Dendrografski prilozi flori Bosne i Hercegovine. G. B. I. 1—2, 36—65. Sarajevo.

Zajednica jele i ljigovine (*Rhamneto-Abietetum*) na hercegovačkim i zapadnobosanskim planinama. Ibid. 103—113.

Medveđa lijeska (*Corylus colurna* L.) i njena nalazišta u Bosni i Hercegovini. Ibid. 153—176.

Šibljac mokinje (*Sorbus chamaemespilus* Crantz) na planini Plazenici u Bosni. Ibid. 163—171.

Najnovija literatura o Pančičevoj omorici. Š. L. 1—2, 31—37.

Prilog poznavanju crnog bora (*Pinus nigra* Arn. s. lat.). Radovi P. Š. F 3, 3, 3—91.

Prašuma Peručica i njena vegetacija (s V. Stefanovićem). Ibid. 93—146.

Istraživanje i kartiranje šumske vegetacije planina Jahorine, Igmana, Ljubične, Veleža i područja oko rijeke Drine (s V. Stefanovićem). N. Š. 12, 10—12.

Šumske biljne zajednice izdvojenog prašumskog rezervata »Peručica«. Ibid. 741—743.

Paviti kao melioracione i »štetne« vrste u našim šumama. Ibid. 744—755.

Nekoliko novih podataka o rasprostranjenju borike (*Daphne blagayana* Frey.) na Balkanskom Poluostrvu. Š. 11—12, 635—637.

Fitocenološka raspodjela bosanskog i hercegovačkog krša. Zbornik »Krš Bosne i Hercegovine« 3, 139—143. Split.

Internacionalni simpozij o problemima zaštite prirode (1957). Z. P. 12. Nacionalni parkovi Jugoslavije. U publikaciji SDITŠDIJ-e »Razvoj šumarstva i drvne industrije Jugoslavije« (1945—1956), 63—77, Beograd.

Fitocenološka istraživanja. Ibid. 317—326.

Arbres et arbustes rares et menacés de la flore de Yougoslavie (Considération en rapport avec leur protection). Sep. ex. Compte rendu Réunion technique d'Athènes de IUCN, Vol. 5, 159—165. Athènes.

Karta šumskih biljnih zajednica krša Bosne i Hercegovine (orig. u M = 1:500.000) s komentarom. Opći program kompleksne melioracije krša FNRJ (apud S. Bertović i dr. 1958).

1959.

Pregled dendroflora Bosne i Hercegovine. N. Š. 12, 5—6, 263—286.

Istraživanje i kartiranje šumskih fitocenoza na području Bosne i Hercegovine u 1959. god. N. Š. 13, 11—12, 669—678.

Hibridi između gorskog i planinskog javora. (s. A. Čeljom). Š., 11—12, 543—548.

Planinski bor — klekovina (*Pinus mugo* Turra) i njegovo značenje za zaštitu tla i vegetacije naših planina. N. S. 203—218.

Jedna rijetka forma smrče u Bosni (s V. Stefanovićem). Ibid. 233—234.

Bazga (82 retka), Bor (520 r.), Borovica (256 r.), Božika (58 r.), Brijest (245 r.), Bukva (150 r.), Dafina (57 r.), Dimitrov Todor (7 r.), Drača (33 r.), Forsitija (47 r.), Geografija šuma (1560 r.), Geschwind Andrija (34 r.), Grab (170), Grohotuša (50 r.), Holl Ferdinand (19 r.), Hudike i lemprika (100 r.), Jabuka (63. r.); Jarebika, mokinje, brekinje (337 r.); Jasen (336 r.), Jasmin (40 r.), Javor (339 r.), Jela (313 r.), Johe i jošice (143 r.), Jorgovan (59 r.), Jovanović Branislav (34 r.), Kalina (63 r.), Karaman Luka (17 r.) Kesten divlji (110 r.), Knotek Ivan (30 r.), Konopljika (37 r.). Šumarska enciklopedija, I, Zagreb.

Neke značajne i retke vrste drveća i grmlja u Jugoslaviji. Z. P., 15.

1960.

Poljski jasen i njegova morfološka varijabilnost (*Fraxinus angustifolia* Vahl = *Fr. oxycarpa* Willd.). G. Š. P. 133—258.

Nova svojta borova u Bosni. Š. L. 5—6, 152—156.

Crvenolisni gorski javor (*Acer pseudoplatanus* f. *purpureum* (Loud) Rehd). N. Š. 3—4, 191—192.

Bibliografija članaka, priloga i drugih saopštenja objavljenih u razdoblju 1947—1956—1959. N. Š. Prilog.

Differences morphologiques et anatomiques entre Frêne commun et le Frêne oxyphylla. Bulletin de la Société Botanique de France 107, 4—5, 192—198. Paris.

Ohrana prirodi v Jugoslavii. Ohrana prirodi i zapovednoe delo v SSSR. Buletin 4, Moskva.

1961.

Šumsko-vegetacijska područja SR BiH (Karta u M = 1:1,000,000). Sarajevo.

Jedinstvo dendrogeografskih i fitocenoloških istraživanja. N. Š. posebna izdanja: »Uloga i mjesto fitocenologije u savremenoj šumskoj privredi«, 47—49.

Istraživanje i kartiranje šumske vegetacije i šumskih fitocenoza u Bosni i Hercegovini. Ibid. 182—192.

Bibliografski pregled biljnogeografskih i fitocenoloških radova o šumama Jugoslavije. Ibid. 193—218.

Prilozi diskusiji o mjestu i ulozi fitocenologije u šumarstvu. Š. L. 63—73.

Prikazi i ocjene stručne literature — Max Moor: Biljne zajednice švajcarskih lugova; Isti: Primjedbe uz sistematiku razreda *Quercus-Fagetea*. Ibid. 68—73.

Geobotanička kartiranja Sovjetskog Saveza: E. M. Lavrenko, V. B. Sočava i sur.: Karta vegetacije evropskog dijela SSSR (Mj. 1:2,500,000); I. D. Jurkevič i V. S. Heltman: Rajoniranje šumske vegetacije Bjeloruske SSSR; V. B. Sočava, T. I. Isačenko i A. S. Karpenko: Zonska podjela Sovjetskog Pribaltika na osnovama geobotaničke karte srednjeg mjera; A. S. Karpenko: Karakteristike pokrova vegetacije Pskovske oblasti u vezi s osnovnim faktorima geografske sredine. Š.L.5—6, 242—248.

Šumarska botanička ekskurzija kroz francuske Alpe i centralni masiv Francuske. N. Š. 1—2, 59—72.

Osnivački sastanak Sekcije za istočne Alpe i Dinarske planine Intern. udruženja za istraživanje vegetacije (Austrija 25—28. VII 1960.). N. Š. 3—4, 183—187.

Ekskurzija u austrijske Karavanke i Karnijske Alpe. Ibid. 187—190.

Da li su vrste *Crataegus nigra* W. et K. i *C. pentagyna* M.B. nađene u Hercegovini? Ibid. 453—456.

Problemi šumskih staništa, selekcija drveća i uzgoja šuma. XIII Kongres IUFRO, Wien. Ibid. 10—12, 536—541.

Ein Höhenprofil durch die Waldegeseellschaften an Süd- und Nordhängen des Velež-Gebirges in der Hercegovina (Dinarische Alpen). M. O. D. P. G. 1, 23—29, Padova.

Dvije jele srasle u jednu krošnju (kod sela Krivojevići, BiH). Priroda 8, 254, Zagreb.

1962.

Granice raširenja izrazitih flornih elemenata u vegetaciji Hercegovine. Geografski pregled, 6, 73—96, Sarajevo.

Inverzije vegetacije na planinskom masivu Igman-Bjelašnica (Prilog poznavanju biljne geografije Dinarskih planina). N. Š. 1—3, 35—46.

Herbar Roberta Visiani-a u Padovi. Ibid. 1—3.

Drugi radni sastanak Sekcije za istočne Alpe i Dinarske planine Međunarodnog udruženja za istraživanje vegetacije (Brixen, 3—7. VII 1961.). N. Š. 1—3, 257—260.

Neka neriješena pitanja u dosadašnjim dendrološkim i dendrogeografskim istraživanjima u Bosni i Hercegovini. N. Š. 7—9, 357—374.

Treće savjetovanje biljnih sociologa sa područja istočnih Alpi i Dinarskih planina (Klagenfurt, 14—18. VII 1962). N. Š. 16, 6—7, 416—423.

Zajednice i tipovi šuma Dinarskih planina. I. Sistematsko mjesto balkanskih šibljacka. N. Š. 10—12, 503—508.

Prašumski rezervat Peručica. Ibid. 509—519.

Neke zablude oko nalazišta Pančičeve omorike. Ibid. 525—526.

Problemi šumskih staništa, selekcije šumskog drveća i uzgoja šuma na XIII. Kongresu IUFRO (u Beču 1961. g.). Ibid. 536—541.

II. Kongres biologa Jugoslavije (Beograd 7—10. 2. 1962. g.). Ibid. 541—545.

Problemi naše stručne štampe. Ibid. 546—554.

Einiges über die südeuropäischen Eichen- und Schwarzkieferwälder. M. O. D. P. G. 2, 82—85. Padova

Das *Quercetum confertae herzegovinicum* in Narenta-tal Angewandte Pflanzensoziologie 18/19, M. O. D. P. G. 3, 37—45, Wien.

The present spread of Serbian spruce (*Picea omorika* Panč.) and some data concerning its stands (preveo Dušan Glumac). NOLIT, Beograd, 1962. str. 75.

Rasprostranjenost i druge fitocenološke karakteristike poljskog jasena. Radovi N. D. BiH 20/4, 1—99.

90-ta godišnjica prve dendrologije naših krajeva. Š. 3—4, 181—190.

Pionirska vegetacija točila u brdskom pojasu dinarskih planina i njena zaštita. N. Š. 8, 199—204.

Modro lasinje — *Moltkea petraea* (Tratt.) Gris., rijetki endemni gmić našega hercegovačkog i crnogorskog krša i njegova zaštita. N. Š. 205—209.

Lovorolisni likovac (*Daphne laureola* L.) i potreba njegove zaštite u šumama Bosne i Hercegovine. N. Š., 8, 211—214.

1963.

Vrišt — *Calluna vulgaris* (L.) Hull. — na jugozapadnoj granici svoje rasprostranjenosti. G. B. I. 16, 77—90

Prilog poznavanju nomenklature i rasprostranjenosti hrasta sladuna (*Quercus conferta* Kit. in Schult. = *Q. farnetto* Ten.). Radovi N. D. BiH 6, 113—166.

Lepenica — Pregled osnovnih tipova šumske vegetacije. (s B. Fabijanićem i V. Stefanovićem). Radovi N. D. BiH, posebna izdanja, 3, 85—129.

Lepenica — Šumarstvo. Ibid. 539—552.

Prilog poznavanju dendrogeografskih i fitocenoloških odnosa planina sjeverozapadne Crne Gore. Radovi N. D. BiH 6, 113—166.

Pančičeva omorika u prirodnim staništima oko rijeke Drine i u parkovima glavnog grada SR BiH. N. Š. 17, 7—8, 260—262.

Prof. Dr. Ivo Horvat — In memoriam. Ibid. 287—288.

Prikazi i ocjene stručne literature — O. Schwarz i H. Weide: Revizija taksonomije roda *Sequoia* Endl. Ibid. 292.

Orijaško stablo poljskog jasena u sjeveroistočnoj Bosni. (s R. Čurićem). N. Š. 11—12, 307—408.

Nova hibridna ili prelazna svojta javora iz Crne Gore (*Acer pseudoobtusatum* Fuk.). Š. 10—12, 357—362.

Die Ausarbeitung einer detaillierten Waldkarte Bosniens und der Hercegovina auf pflanzensoziologischer Grundlage. Bericht über das internat. Symposium für Vegetations-Kartierung, 363—368. Stolzenau/Weser.

Die Verbreitung des Edelweiss in den Balkanländer. Jahrbuch des Vereins zum Schutze der Alpenpflanzen u. Tiere e. V., Bd. 28, München.

Krš (141 redak), Kruška (91 r.), Krušvica (55 r.), Lijeska (85 r.), Likovci (165 r.), Lipa (220 r.), Ljigovina (105 r.), Malý Karlo (10 r.), Monjen (33 r.), Mušmulica (81 r.), Orah (129 r.), Parocija (22 r.), Peručica (37 r.), Sibireja (45 r.), Smrča (321 r.), Sutjeska (63 r.), Tila (44 r.), Tisa (87 r.), Trušljike (332 r.), Tuliparnovac (52 r.), Vrijes (56 r.), Zelenika (80 r.), Zelkova (27 redaka). Šumarska enciklopedija, II, Zagreb.

1964.

Geobotanička i ekološka istraživanja balkanskih omelika (vrste roda *Cytisanthus* Lang). Radovi N. D. BiH, 25, 7, 5—56.

Pančićeva istraživanja Crne Gore. Ibid. 32, 9—340.

Sjeverozapadna granica današnje rasprostranjenosti hrasta sladuna. Š. L. 3—4, 109—123.

Spiralni raspored pupova kraškog crnog jasena. N. Š. 18, 1—2, 43—45.

Fitocenološka ekskurzija kroz sjeveroistočnu Poljsku. Ibid. 46—54.

Istraživanja i kartiranja šumskih fitocenoza Bosne i Hercegovine (Izveštaj o izvršenim radovima u 1963. god.). Ibid. 7—8, 363—374.

Prilog privremenoj taksonomskoj podjeli balkanskog prelaznog makljena (*Acer intermedium* Panč.). Ibid. 105—120.

Prašuma Peručica nekad i danas (I.). Ibid. 9—10, 433—456.

Josip Pančić i naše šume. Ibid. 11—12, 583—588.

Die Tannen und die Tannenwälder der Balkanhalbinsel. Schweizerische Zeitschrift für Forstwesen 9—10, 518—533.

1965.

Pančićeva istraživanja flore Crne Gore. Radovi N. D. BiH 25, 7, 317—340.

Nalaz prelazne ili hibridne svojte borova na planini Prenju u Hercegovini (*Pinus nigra* *dermis* Fuk. et Vid.). (s M. Vidakovićem). Ibid. 28, 8, 61—87.

Prilog poznavanju prelaznih svojti poljskog javora Balkanskog poluotoka (*Acer campestre* L. sensu lat. = *A. marsicum* Guss. sensu strict.) Ibid 89—103.

Rasprostranjenost i ekološke karakteristike krčagovine (*Amphoricarpus neumayeri* Vis.). G. Z. M. BiH 3/4, 159—180.

Prašuma Peručica nekad i danas (II.). N. Š. 19, 1—2, 39—50.

Rijetko šumsko drveće naše Republike. N. Š. 3—4, 125—134.

Botanička saopštenja — *Informationes botanicae* (sv. 1—3). N. Š. 5—6, 223—228.

Naše listopadno drveće i grmlje — Rasprostranjenje vrsta prema izbojcima i pupovima — Priručnik, 1—35, Ljubljana.

Biološke i ekološke karakteristike bukve i bukovih šuma Jugoslavije (Savjetovanje o bukvi). Izdanje SITSD Jugoslavije. Beograd.

Nalazište i stanište borike (*Daphne blagayana* Frey.) na bosansko-hercegovačkim planinama. N. Š. 10, 231—234.

1966.

Zajednica endemne munike na Planini Prenju u Hercegovini. Acta Bot. Croat. 25, 61—83, Zagreb.

Das Quercetum confertae hercegovinicum im Narenta Tal. Angewandte Pflanzensoziologie 18/19 (Tagungen der Ostalpin-Dinarischen Sektion der Internationalen Vereinigung f. Vegetationskunde — Klagenfurt 1962 u. Chur 1964), 37—45, Wien.

Beitrag zur Kenntnis der Waldvegetation auf Melaphyrgestein in südöstlichen Bosnien (Dinarische Alpen). Ibid., 133—137, Wien.

Prikazi i ocjene stručne literature — Mlinšek, D.: Obični bor u istočnoj Sloveniji; Džekov, S.: Dendrofloristička karakteristika i šumskovegetacijski odnosi u širem području Mavrovskog jezera; Nova sveska publikacije »Istraživanja u šumarstvu Kosova i Metohije«; Fukarek F., Jasnowski, M. i Neuhäusl, R.: Fitosociološka terminologija na njemačkom, češkom i poljskom jeziku; Nedjalkov S.: Vrsta drveća *Pinus peuce* u Bugarskoj; Radkov, I. i Minkov, J.: Hrastove šume u Bugarskoj; Penev, N. i Georgiev, A.: Proučavanje tipova šuma u planinskom šumskom pojasu Slavjanke (Alibotuš-a) u južnoj Bugarskoj; N. D. Panagiotidis: Preborne šume jele u Grčkoj; Knapp, R.: Vegetacija otoka Kefalonije u Grčkoj; Horanszky A.: Šume Sentendre — Višegradskih brda; Marcu, G.: Ekološka i šumsko-uzgojna istraživanja šuma hrasta sladuna između rijeke Olt i Teleozman (Rumunjska); Više autora: Proučavanje varijabiliteta nekih provenijencija i formi banatskog crnog bora sa planine Cezna i sa rumunjskih Karpata kod Željeznih vrata; E. F. Debazac: Borove šume Kalabrije i Sicilije; Hofmann, A.: Zajednice jele i bukve planine Sasso Fratino (Italija) i njene fitocenološke karakteristike; Agostini, R.: Šuma Fontana kod Mantove, geobotanička i šumskouzgojna osmatranja; Agostini, R.: Nacionalni park Kirke (Italija); Schiechl, H. M. i Stezu, R.: Studija o nestajanju šuma u području cilicijskog Ala-Daga (srednji Taurus u M. Aziji); Hübl, E.: Prilog poznavanju autekologije i sociologije nekih biljaka u šumama planina Lajta (Leitha); Pokorný, J. i Féry, F.: Bjelogorično drveće šuma i parkova; Michalko, J. i Džatko, M.: Fitocenološka i ekološka karakteristika biljnih zajednica šume Dubnik kod Serede u Slovačkoj; Mraz, K.: Vegetacija šumskih oblasti srednjeg dijela Českomoravske visoravni; Mikyška, R.: Šume područja Zalabe u istočnočeškoj niziji; Šomšak, L.: Močvarna vegetacija u uvalama među dinama južnog dijela Ptiške nizine (Mađarska). N. S. 20, 37—64.

Peto radno zasjedanje Istočnoalpsko-Dinarske sekcije Internac. udruženja za istraživanje vegetacije (Chur, Švicarska 23—30. VII 1964). Ibid. 5—6, 217—224.

Prikazi i ocjene stručne literature — Knapp, R.: Vegetacija Sjeverne i Srednje (Latinske) Amerike i Havajskih otoka; Passarge, H.: Biljne zajednice sjevernonjemačke Nizije I; Meusel, H., Schubert, R. i sur.: Istraživanja vegetacije—prilozi u rješavanju zadataka kulture kraja i vodnog gospodarstva; Dvije sveske Godišnjaka arboretuma u Kurniku (Poljska); Brovicz, K.: Geografska rasprostranjenost orijentalne platane u Bugarskoj; Bialobok, S.: Studija o *Populus tomentosa* Carr.; Browicz, K.: Monografija roda *Colutea* L.: Radkov, I. i dr.: Obnova šuma u Bugarskoj, Ibid. 225—240.

1967.

Neue Standorte der Panzerkiefer (*Pinus Heldreichii* Christ em. Markgraf). Botanische Jahrbücher 86, 1—4, 449—462., Stuttgart.

Pančičevo otkriće omorike i njena daljnja proučavanja. »Pančičev zbornik«, Vanser. izd. SANU, Odj. prir.-mat. nauka, 27—67, Beograd.

Pančičeva dendrologija Srbije. Ibid. 69—97.

Pančičeva prelazna fela makljena (*Acer intermedium* Panč.) i njoj srodne svojte južne Europe. Posebno izdanje Srpske akademije nauka, Odj. prir.-mat. nauka, knj. 36, Beograd.

Ericaceae in Flora Bosnae et Hercegovinae. IV. (*Sympetalae*). G. Z. M. BiH. 23—31.

Zajednica bukve i javora gluvaca (*Aceri obtusati-Fagetum*, Fab. Fuk. et Stef. 63) jugozapadnih padina zapadnih Dinarskih planina. (s B. Fabijanićem i V. Stefanovićem). M. O. D. P. G 7, 81—88.

Die Tanne und die Tannenwälder am südlichen Rande des Pannonischen Beckens (Manuscr.) (s B. Fabijanićem). Referat na Simp. u Beču, Istočnoalpsko-din. sekcije.

List of the most important representatives of autochthonous trees and shrubs of the western Balkan-Peninsula. International Dendrology Society (Yugosl. tour.), 1—22, Sarajevo.

1968.

Geobotanische Grundlagen für höhere systematische Einheiten der Waldgesellschaften. Bericht über das Internationale Symposium in Stolzenau/Weser 1964 (Pflanzensoziologische Systematik), 98—111, Den Haag.

Versuch einer pflanzensoziologischen Gliederung der Wald- und Šibljak-Gesellschaften Bosniens und Hercegovina. (s B. Fabijanićem). Ibid. 112—123.

Karta klimazonalnih vegetacijskih područja u južnom dijelu Hrvatske, Hercegovine i Crne Gore (sa S. Bertovićem). Regionalni prostorni plan južnog Jadrana (Pejsaž), knj. A-II-13, Dubrovnik.

1969.

Šibljačke zajednice predplaninskog pojasa nekih bosansko-hercegovačkih planina. Acta Bot. Croat. 28, 75—79, Zagreb.

Dosadašnja floristička i vegetacijska istraživanja na području Nacionalnog parka »Sutjeska«. Posebna izdanja ANUBiH, 11, 3, 73—90, Sarajevo.

Dendroflora Nacionalnog parka »Sutjeska«. Ibid. 107—170.

Prilog poznavanju biljnosocioloških odnosa šuma i šibljaka Nacionalnog parka »Sutjeska«. Ibid. 189—291.

Betrachtungen über einige dem Gebiete der Balkanländer und Rumänien gemeinsame Baum- und Straucharten. Revue Roumaine de Biologie, Série de Botanique 14, 1, 33—46, Bucarest.

Über einige illyrisch-apenninische Baum- und Straucharten. M. O. D. P. G. 9, 79—90, Camerino.

Remarks on the taxonomy of some Euroasiatic species Rhamnaceae. Abstract, XI. Inter. Botan. Congres 65, Seattle (USA).

1970.

Bemerkungen zu einigen balkanischen und balkano-karpatische Baum- und Straucharten. Feddes Repertorium 81, 1—5, 163—170, Berlin.

Otkriće i današnja rasprostranjenost molike (*Pinus peuce* Gris.). Zbornik na Simpozijumot za molikata (2—6. IX. 1969), 17—31, Skopje.

Beitrag zur Kenntnis der oberen Waldgrenze in einigen Gebirgszügen der südlichen Balkaniden. M. O. D. P. G 11, 45—54, Tagung Innsbruck.

Šumske zajednice prašumskog rezervata Peručica u Bosni. Radovi ANUBiH Posebna izdanja, 15, 4, 157—262.

Areali rasprostranjenosti bukve, jele, smrče na području Bosne i Hercegovine. Radovi ANUBiH 39, 1.

Die Fichte und die Fichtenwälder an ihren südlichen Arealgrenzen in der Balkanländer. Ibid. 147—174.

Fitocenološka istraživanja i kartiranja šumskih i šibljačkih zajednica na hercegovačkim planinama Orjen, Prenj i Čvrsnica. Ibid. 175—229.

1971.

O novijih rezultatih proučavanja areala razprostranjenosti ozkolistnoga jesena (*Fraxinus angustifolia* Vahl.). Gozdarski vestnik 6—7, 193—207, Ljubljana.

Šume borova na jugoslavenskom kršu. »Simpozij o zaštiti prirode u našem kršu«. Posebna izdanja JAZU, 145—162, Zagreb.

O jednom iz dalmatinske flore izgubljenom javoru (*Acer platanoides* ssp. *fallax* Pax 1889). Šumarski simpozij prigodom 300. godišnjice Sveučilišta te 50. godišnjice Dinarske fakultetske nastave u Zagrebu, 7—14, Zagreb.

1972.

Značaj nekih naših autohtonih vrsta grmlja za hortikulturu. Aktuelni problemi šumarstva, drvne industrije i hortikulture; Materijal sa simpozijuma održanih povodom proslave 50-godišnjice osnivanja i rada Šumarskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, 619—628, Beograd.

1974.

Prvi počeci i razvoj dendroloških istraživanja Balkanskog poluotoka. Radovi ANUBiH 54, 15, 5—44.

Neke vrste drveća i grmlja, koje su pogrešno navedene u Flori Bosne i Hercegovine i susjednih krajeva. Ibid. 45—60.

Prilog poznavanju sive topole u Bosni i Hercegovini (s N. Janjićem). Ibid. 61—75.

Drveće i grmlje koje ne raste ili je veoma rijetko na peridotitsko-serpentinastim staništima. (s V. Beusom i J. Travarom). Ibid. 77—102.

Novi oblik crnog bora iz okoline Višegrada u Bosni. (s M. Nikolićem). Zbornik radova sa Simpozijuma povodom 100. godišnjice prve Jugoslavenske dendrologije Josifa Pančića. Naučni skupovi SANU 1, 25—29, Beograd.

Nova nalazišta sladuna (*Quercus conferta* Kit.) u Bosni i Hercegovini (s B. Fabijanićem i N. Janjićem). Ibid, 69—83.

1975.

Hrastove šume Bosanskog posavlja u prošlosti i sadašnjosti. Posebna izdanja JAZU, II, Zagreb.

Sastav i porijeklo termofilnih zajednica medunca i bjelograbića na području centralne Bosne. G. B. I. 28, 83—100.

Prilozi dendroflori Dalmacije, Hercegovine i Crne Gore. Acta biologica jugosl. »Biosistematika« 1, 61—67.

Unterschiede in der Dendroflora der westlichen und östlichen Gebiete der Balkanhalbinsel. Problems of Balkan Flora and Vegetation. (Proced. I. Intern. Symposium on Balkan Flora and Veget. Varna, Jun 7—10 1973). Edit. Bulgar. Acad. of Sciences, Institut of Botany, Sofija pp. 156—161.

1977.

Die japanische Baum- und Straucharten in den Parken und forstlichen Anpflanzungen Jugoslaviens. Proceeding of the internat. Symposium, Tokio. Edit. Myruzen Co. Ltd. pp. 123—132.

The vegetation of the Adriatic Karst region and its reconstruction with regard of the problem of humane environment protection. Proceeding of the intern. Sympos. Tokio (Edit. Myruzen co. Ltd.) pp. 123—132.

Die Verbreitung der Buchenwälder in den südwestlichen Raum Pannoniens. Studia phytologica in honorem jubilantis A. O. Horvat, Meczek, pp. 33—37.

Zur Gliederung der illyrischen Florenprovinz in natürliche Vegetationsgebiete mit Hilfe der Waldegeseellschaften. Centralblatt f. d. Gesamte Forstwesen 94, 3, 154—162, Wien.

Fitogeografska istraživanja i kartiranje šuma Bosne i Hercegovine u razdoblju od 1950. do 1970. godine. Zbornik X. Kongresa geografa Jugoslavije (15—20. IX 1976), 81—88, Beograd.

Granice i podjela jadranskog kraškog područja na osnovu prirodne vegetacije. Š. L. 10—12, 417—435.

1978.

Verbreitungsgebiete einiger Charakter-Arten der slowenischen und croatischen Buchenwälder, und ihre Bedeutung für die regionale Gliederung des

Dinarischen Florengebiete. M. O. D. P. G. 14 (Spomen sveska Maksu Wra-beru), 147—157. Ljubljana.

Zu den südosteuropäischen Urwäldern. Allgemeine Forst. Zeitschrift 24, 708, München.

Petit contribution à la connaissance des forêts du Midi de la France. Documents phytosociologiques N. S. Vol. 2, Lille (Edit. J. Cramer, Vaduce), pp. 191—194.

Rasprostranjenost i ekološka indikativnost srcolikog čopotca (*Listera cor-data* (L.) R. Brown) na Balkanskom poluotoku. G. Z. M. BiH 17, 153—168.

1979.

Savremeni pogledi na taksonomiju i nomenklaturu bjelokorog bora — mu-nike (*Pinus leucodermis* Ant. i *Pinus heldreichii* Christ). G. Z. M. BiH 18, 63—87.

Die pflanzengeographische Abgrenzung des illyrischen von moesischen Gebiet. Phytocoenologia 6, Festband Tüxen, Stuttgart, Braunschweig, 434—438.

Šumske biljne zajednice Jugoslavije. Drugi kongres ekologe Jugoslavije, I: 55—69, Zadar.

1980.

Dendrologisches aus Illyrien. Wissenschaftliche Zeitschrift der Humboldt Universität zu Berlin, Mathem.-Nat. R. 29, 3, 329—331.

Entwurf einer Vegetationskarte Jugoslawiens im Masstab 1:1,000.000. Folia Geobotanica et Phytotaxonomica CSAS, 15/2, 183—189, Praha.

Klasični rodovi *Spartium* L. i *Cytisus* L. (*Fabaceae*) u savremenoj ta-ksonomskoj interpretaciji, i napomene uz neke kritične jugoslavenske vrste. Materijal za simpoz. IV. Biosistematičara Jugoslavije. Đerdap, 23—27. IX. 1980 (Rezime neobjavljenog rukopisa).

1981.

Hronološki obrađena bibliografija Flore Bosne i Hercegovine (Razdoblje od 1878. do 1941. godine), Manuscript.

Sve natuknice (naslovi) iz Šumarske enciklopedije I i II (1959, 1963) u tri knjige novog izdanja Š. E.

STJEPAN BERTOVIĆ